

Ekonomipristagare som pedagoger

nr 7 2014 årgång 42

Mottagare av Sveriges riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne har sedan 2004 årligen hållit föreläsningar i lättillgänglig form för unga forskare i Lindau vid Bodensjön i södra Tyskland. Syftet har varit att stimulera till ett ökat intresse för att fortsätta forska i nationalekonomi. Nu har tolv av dessa föreläsningar getts ut i en volym med samma syfte – att locka unga att ägna sig åt nationalekonomisk forskning. Syftet har inte i första hand varit att presentera den egna forskningen utan mer att behandla olika aktuella frågor som visar att nationalekonomisk forskning är av relevans för studiet av dessa. Frågan är då hur väl de lyckas i detta avseende.

Det är tydligt att flera av bidragen har inspirerats av de senare årens makroekonomiska utveckling – den stora recessionen. Det gäller kapitlen av Paul Krugman, Vernon Smith, Peter Diamond och Dale Mortensen. Kapitlen har olika karaktär. Krugman pläderar för en betydligt mer expansiv politik, en keynesiansk politik, medan Smith betonar bostadsmarknadens (och bostadsfinansieringens) betydelse för uppkomsten av ekonomiska nedgångsperioder. Diamond tar fasta på olika komponenter i arbetsmarknadsutvecklingen under en längre tidsperiod (lediga platser, nyanställningar och avslutade anställningar), medan Mortensen visar på skillnader mellan olika mått för arbetsmarknadsutvecklingen, som andelen arbetslösa och andelen som inte är i arbete. Tillsammans ger de en god bild av utvecklingen på framför allt amerikansk arbetsmarknad med betoning av de senare årens

kris. Det som kanske är mest nytt för den svenska debatten är den mycket starka betoningen av en expansiv finanspolitik (Krugman) och av bostadsmarknadens roll i konjunkturutvecklingen (Smith). Det vore intressant att få en liknande analys av sambanden mellan bostadsinvesteringar och konjunkturutveckling i några europeiska länder, t ex Irland och Spanien (och varför inte även Sverige).

Flera kapitel tar upp ämnen som gäller den mer långsiktiga utvecklingen av ekonomierna. Det gäller kapitlen av Michael Spence, Finn Kydland, Robert Solow och William Sharpe. Även dessa kapitel skiljer sig klart åt i upplägg och också i vilka frågor som behandlas. Spence behandlar de strukturella förändringarna av våra ekonomier, bl a hur de går från att producera varor och tjänster som handlas över landsgränser till varor och tjänster som inte finns i internationell handel samt hur sysselsättningsutvecklingen ser ut i olika branscher. Kydland behandlar i sitt kapitel skillnader i tillväxttakt och nivå av BNP i olika länder och relaterar dessa skillnader till den ekonomiska politiken mellan länderna. Solow behandlar naturresursekonomi och olika möjligheter att styra utnyttjandet av naturresurser – regleringar och marknadsmekanismer – och när de olika typerna av politik är att föredra. Sharpe behandlar frågan om pensionering och pensionsålder när allt fler personer blir äldre, en utveckling som gäller både rika och fattiga länder. Hur ska pensionerna finansieras och vilken roll har personligt sparande?

Två av kapitlen behandlar olika de-

BOKANMÄLAN

Robert Solow och Janice Murray: *Economics for the Curious: Inside the Minds of 12 Nobel Laureates*, Palgrave Macmillan, 2014, 208 sidor, ISBN 978-11-37-38358-7.

lar av mer grundläggande ekonomisk teori utan en direkt koppling till empiri och politik. Det gäller ett kapitel av John Nash, som behandlar spelteori – spel med tre spelare – och ett kapitel av Oliver Williamson, som behandlar begreppet transaktionskostnader och betydelsen av att ta hänsyn till dessa kostnader för att kunna förstå hur ekonomier faktiskt fungerar.

Slutligen finns det två kapitel som behandlar hur ekonomisk teori kan användas för att analysera politik. Eric Maskin analyserar hur olika system för att välja inom politiken kan leda till olika resultat, medan Roger Myerson vill visa hur man kan introducera politiska system i länder i vilka man (läs USA) har intervenerat, som Afghanistan och Irak.

Har då författarna lyckats behandla intressanta frågor på ett lättillgängligt sätt? Jag menar att de flesta har lyckats med denna uppgift. Undantag är kan-

ske främst Nashs kapitel, som troligen är svårtillgängligt för dem som inte har grundläggande kunskaper i spelteori, och Myersons kapitel, där jag upplever att kopplingen mellan teori och empiri saknas. De övriga bidrar i olika avseenden till debatten om konjunkturvariationer, olika aspekter av långsiktig utveckling och delar av fundamenten i ekonomisk teori. Jag tror att flera av bidragen kan locka yngre forskare att fördjupa sig i de problem som behandlas och till att gå vidare med egen forskning och med andra data. Nu är det mesta av empirin hämtad från utvecklingen i USA, vilket kanske inte är så konstigt då nästan alla forskarna är från USA (undantaget är Kydland) och då alla är verk-samma i USA.

Eskil Wadensjö

Professor, Institutet för social forskning, Stockholms universitet